

■ Iraupen eskia eta alpinoa aukera bi baino ez dira elurraz gozatzeko. ■ Alpinoak askoz zale gehiago ditu: zazpi mila fitxa EAEn bakarrik; iraupenekoak, berriz, mila inguru. ■ Euskal Herrian, guneak daude eta horien arabera joera ezberdinak.

ESTAZIOAK	SARRERAK	PISTAK		ALTUERA		ERREMONTEAK	ELURRA	LODIERA	INFORMAZIOA
		Alpinoa	Iraupenekoak	Min.	Max.				
Astun	Irekita	20	-	-	-	14	Hautsa	60-80 cm.	(974)373034
Formigal	Irekita	17	-	1.500 m.	2.250 m.	15	Hautsa	40-45 cm.	(974)490000
Candanchu	Irekita	23	-	1.500 m.	2.400 m.	17	Hautsa	35-50 cm.	(974)373192
Panticosa	Irekita	9	-	-	-	5	Hautsa	20-45 cm.	(974)487248
Cerler	Irekita	13	-	1.500 m.	2.600 m.	12	Hautsa	20-50 cm.	(974)551111
Baqueira Beret	Irekita	47	-	1.500 m.	2.500 m.	24	Hautsa	60-90 cm.	(973)645062
Boi-Taull	-	14	-	-	-	10	-	35-45 cm.	(973)696195
SuperSpot	-	13	-	1.500 m.	2.400 m.	7	-	20-40 cm.	(93)2377306
La Molina	Irekita	6	-	-	-	5	Hautsa	20-20 cm.	(972)892031
Vall de Nuria	-	3	-	-	-	4	-	15-50 cm.	(972)727031
Vallet 2.000	-	2	-	-	-	3	-	30-40 cm.	(972)740104
Arinsal	Irekita	%70	-	1.550 m.	2.600 m.	%60	Hautsa	40-60 cm.	(07-376)864389
Irati	Irekita	-	5 (42Km.)	-	-	-	-	30-50 cm.	(0733)59285129
Arette	Kateak	21/21	-	1.500 m.	2.200 m.	16/16	Hautsa	89-100 cm.	(0733)59662009
Gourette	Irekita	13/18	-	1.400 m.	2.400 m.	22/26	-	-	(0733)59051217
Artouste	Irekita	8/9	Irekita	1.400 m.	2.100 m.	8/9	Berria	100-110 cm.	(0733)59053400
Cauterets	Kateak	-	-	-	-	-	-	-	(0733)62925027
Luz Ardiden	Irekita	31/32	Irekita	-	-	18/19	Zapaldua	110-130 cm.	(0733)62928160
La Mongie	-	-	-	-	-	-	-	-	(0733)62919305
Saint Lary	-	-	-	-	-	-	-	-	(0733)6295089
Superbagneres	-	-	-	1.400 m.	2.250 m.	-	-	-	(0733)61792121
Valdezcaray	Irekita	6	-	-	-	8	Hautsa	10-30 cm.	(941)427040
Valdelinares	-	2	-	-	-	2	-	50-100 cm.	(978)608181
Alto Campoo	-	-	-	-	-	1	-	-	(942)779222
Lunada	-	-	-	-	-	-	-	-	(947)120009
ALPEAK									
Isola 2.000	-	-	-	-	-	-	-	-	(0733)93231515
Avoriaz	Irekita	-	-	-	-	28	-	10-50 cm.	(0733)50740211
Morzine-Avoriaz	-	-	-	-	-	-	-	-	(0733)50790345
Chamonix	Kateak	18/66	-	1.040 m.	3.300 m.	25/48	-	10-145 cm.	(0733)50530024
Val Thorens	Irekita	%85	-	-	-	25/28	Hautsa	40-120 cm.	(0733)79007979
Val d'Isere	Irekita	45/63	3/5	2.000 m.	3.500 m.	42/51	Hautsa	38-100 cm.	(0733)79060660

Zeharkaldi eskiko egutegia

Jendea planak egiten hasi dadin, aurtengo zeharkaldi eskiko egutegia aurrreratuko dugu badaezpada. Gero, bere garaian berriro ere gogora ekarriko ditugu zeharkaldiok, baina hona aurrerapena: otsailaren 19an Durangoko Tabirak Tenako bailarara eramango gaitu. Otsailaren 26an Irugo Mendizaleek antolatuta Hiru Erregeen Mahaian edo Aspe inguruan izango da zeharkaldia. Martxoaren 5ean Midi d'Ossau inguruan edo Formigalen egingo da EMFk antolatutakoa. Martxoaren 12an Belaguako Goi Ibilira zeharkatuko da Nafarroako Kirol Elkarteak antolatuta. Martxoaren 19an, Gasteiz Mendi Taldeak Zuriza inguruan paratu du zeharkaldia eta hurrengo asteburuan Regil Kopa jokatu da betiko legez.

Elur gehiago asteburuan zehar

Beste urte batzuetan baino beranduago ailegatu da aurtén elurra, eski estazioen inaugurazioa atzeratuz. Pixkanaka ordea, badirudi dena normaltasun batean sartzen ari dela. Eski estazio gehienetan pista eta erremonte asko ireki dira azken egunotan. Asteburu honetarako eguraldiaren aurrirakuspenak dioenez, elur gehiago ere eroriko da, batez ere Piriniotan. Beraz, eskiatu nahi duenak ez du arazo gehiegirik izango. Gainera, bideak ere nahiko libre daude, zenbaiteetan kateak beharrezkoak diren arren.

Iraupeneko eskia egiteko bost pista daude Iratin

Irati da iraupen eskia egiteko Euskal Herrian daukagun lekurik aproposenetakoa. Bertan bost zirkuito daude prestatuta eski modalitate honen zaletuak hartzeko prest. Zirkuito hauek egunero zapaldu eta markatzen dira, eguraldiak hori posible egiten badu behintzat. Zaletuek gainera pisten egoeraren berri ematen dituzten informazio taulak aurkituko dituzte. Aipatu bost pistak kolore desberdinarekin bereiztuta daude luzera eta zailtasunaren arabera. Motzena eta errezena, Ikasgaina deitua, kilometro bat eta seirehun metro ditu eta berde kolorez adierazten da. Luzeena, Uthurcharre deitutakoa, kolore beltzez dago adierazita eta 22 kilometro ditu.

Alpinoa ala iraupenezkoa, aukera bi

Bi modalitateotan, lehenak askoz zaletu gehiago ditu, baina fondokoa ere indartuz doa

R. OLASAGASTI / DONOSTIA

Eski alpinoa eta iraupenezkoa arras ezberdinak direla badakigu, jakin, ingurugiro eta lekuaren arabera sortuak baitira. Herri nordikoak, mendirik ez dutenez, iraupen eskiaz baliatu ziren leku batetik bestera joateko. Herrialde menditsuek, oster, ezinbestean zeharkaldi eskia egiten zuten eta hortik eski alpinoa etorri zen. Euskal Herrian ere, antzerako zerbait gertatu zen: Bizkaian eta Gipuzkoan, Urkiola, Gorbea nahiz Aralar mendiguneen inguruan iraupenerako joera hartu zen. Horrela, Tolosa, Donostia, Beasain edo Irunen gune garrantzitsuak sortu ziren.

Kanpotik etorritako jendeak ere sekulako eragina izan zuen. Suitza eta Norvegiatik altzairu eta metalgintza industria ezartzeko hona etorri zirenek ohitura eta jarduera asko irakatsi zizkien hemengoei, tartean eskia.

Bizkaia eta Eibar aldeko jendea —Candanchuren sorreran eragile nagusiak— Aragoiko Pirinioetan errotuz joan da eta alpinorako izan dute zaletasuna. Bestalde, La Sia eta Espinosa de los Monterosen, Bilbotik gertuen zuden bi estazioetan alegia, eski

Adin batetik aurrera iraupen-eskiak zaletu gehiago ditu.

alpinoa hasi zen egiten, eta horrek ere izan zuen eraginik, jakina. Geroztik, Lunada eta Valdezcaray garatu diren ahala alpinoak indar gehiago izan du gure mendebaldean.

Hau federatu fitxetan ere oso nabarmena da. Joakin Lopez Laffitte Negu Kiroletako Euskadiko Federazioko buruak jakinarazi digunez, proportzioa zazpi-batekoa da. «Hiru lurraldeetan, zazpi mila inguru dira eski alpinoan federatuta daudenak, iraupenekoan, aldiz, mila, mila eta ehun baino ez». Nafarroako

Federazioan ere antzerakoak dira batez bestekoak.

Kopuruak alde batera utzita, iraupen eskia edo alpinoa egiten dutenen artean ezberdintasunak daudela jakina da, baina Lopez Laffitte ohitura kontua ere badela aipatu digu. «Gurasoek iraupenezkoa egiten badute, semeek ere, eskuarki, halaxe egiten dute. Hala ere, eta hau azken urteotan areagotzen ari da, alpinoa egiten duten asko, adin batera iritsita, iraupenezkoa egiten hasten dira, pasioaz eta elurraz lasaiago gozatzeko».

Euskal Herrian, Urkiola, Gorbea, Aralar, Urbasa, Belagua, Irati eta Abodi inguruetan egiten da iraupen eskia nagusiki. Alpinoa, berriz, Valdezcaray eta Lunadan egiten da astean zehar eta asteburuetan, berriz, Astun, Candanchu eta Formigalen gehienbat.

Beste alde batetik, bi modalitateok halako kutsu sozial bat ere izan dute betidanik: alpinoa aberatsena ote den eta iraupenezkoa, berriz, txiroagoena edo. Lopez Laffiten ustez, ordea, hau ez da erabat egia. «Noski, alpinoak inbertsio handiagoa eskatzen du, *forfait*-ak garestiagoak dira, materiala ere zertxobait bai, baina hortik aparte antzera, ez pentsa. Agian, iraupenak izan duen herri kutsua, jatorrikoa, sorrerakoa da, baina egun ez da gogo hainbesteko alderik».

Lehiaketaz ari garela eta Nafarroan estazio gutxi batzuk besterik ez ditugula kontutan hartuz, oso goran gaudela azpimarratu du Lopez Laffitte. «Iraupenean bigarren edo hirugarren ibili ohi gara, kataluniarrekin eta Aragoi-koekin lehiatzen. Alpinoan, oster, zertxobait atzerago gaude, baina estazio bakantasuna gogoan izanik, oso goran hala ere».